

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Затверджую:

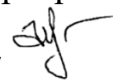
Декан факультету
проф. Є. В. Мироненко /

«03__» _____ 09 _____ 2024 р.

Гарант освітньої програми:

доц. О. П. Кваша /

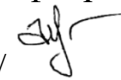
«03__» _____ 09 _____ 2024 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри філософії та
СПН

Протокол № 1 від 03.09.2024 р.

В. о. завідувача кафедри

доц. О.П.Кваша /

**Робоча програма навчальної дисципліни
«ГРОМАДСЬКІ О'Б'ЄДНАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ»**

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	052 «Політологія»
назва освітньої програми	«Політологія»
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник: Шимко О. В., канд. іст. наук

Краматорськ-Тернопіль, 2024

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Показники		Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
денна на базі ПЗСО	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр»		денна на базі ПЗСО	денна на базі ОКР «Молодший бакалавр»
Кількість кредитів		ОПП (ОНП) «Політологія»	Обов'язкова	
6				
Загальна кількість годин				
180				
Модулів – 1		Професійна кваліфікація: бакалавр політології	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1			2	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____			Семестр	
_____ (назва)			3	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 5 самостійної роботи студента 7		Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	45	
			Практичні/Лабораторні	
			30	
			Самостійна робота	
			105	
			Вид контролю	
		іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання - 75/105

II ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1 Конституція України не тільки проголосила права і свободи людини та громадянина в числі основ конституційного ладу, а й визначила орієнтири для створення відповідної світовим стандартам системи їх реалізації. В Основному Законі чітко визначено ті права і свободи, які мають вищий юридичний захист внаслідок прямої дії Конституції України. Одним із фундаментальних прав людини та громадянина є право на об'єднання. Згідно із статтею 36 Конституції України, громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення та захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей. Таке положення відповідає міжнародним актам у сфері прав людини, зокрема Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 11 якої гарантує кожному право на свободу мирних зібрань та на свободу об'єднання з іншими. Діяльність об'єднань громадян має найрізноманітніший характер, її може бути спрямовано на участь у розробленні державної політики, розвиток науки, культури, відродження духовних цінностей, розв'язання конкретних соціальних проблем окремих категорій і груп громадян, здійснення благодійної діяльності, охорону навколишнього природного середовища, обумовлено спільністю професійних та інших інтересів громадян тощо.

2.2 Мета дисципліни:

вивчення сутності і змісту конституційного права на свободу об'єднання, порядок та форми його реалізації, особливості правового статусу громадських об'єднань та організацій та видів громадських об'єднань, порядку їхнього створення, реєстрації, внутрішньої структури, їх ролі в суспільстві.

2.3 Завдання дисципліни:

- забезпечення засвоєння сукупності норм, які закріплюють конституційно-правовий статус громадських об'єднань в Україні, визначають порядок їх створення, принципи діяльності, повноваження, напрямки взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування, відповідальність їх членів;
- формування самостійного мислення, навичок аналізу діяльності громадських об'єднань в Україні, вміння порівнювати та зіставляти їх з аналогічними організаціями зарубіжних країн;
- формування понятійного апарату, що пов'язаний з діяльністю громадських об'єднань та організацій, вміння ним користуватися;
- поглиблення знань прикладного характеру;
- розвиток загальної політичної культури студентів.

2.4 Мова викладання: українська

2.5 Передумови для вивчення дисципліни : базою для вивчення дисципліни є попереднє вивчення таких дисциплін, як: «Всесвітня історія», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія України та української культури», «Правознавство», «Філософія».

2.6 Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 165 годин / 6 кредитів, в т.ч. денна форма навчання: лекції – 45 годин, практичні (семінарські) 30 годин, самостійна робота – 90 годин; заочна форма навчання: лекції – 4 години, практичні – 4 години, самостійна робота – 172 години.

III ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Громадські об'єднання і організації» увага приділяється оволодінню здобувачами такими загальними та фаховими (спеціальними) компетентностями, як:

- знання предметної області та професійної діяльності (ЗК 01);
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України (ЗК 06);
- здатність використовувати категорійно-понятійний апарат та аналітично-дослідницький апарат (СК 01)
- здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у громадській сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки (СК 02);
- здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у суспільному контексті їх функціонування (СК 05);
- здатність презентувати результати теоретичних та прикладних досліджень для фахівців та нефаківців (СК 09).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання:

- розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності (РН 01);
- Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності (РН 06).
- вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат (РН 08);
- вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у громадській сфері (РН 09);
- здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у контексті їх функціонування (РН 12);

- презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань(РН 16).

Здобувачі вищої освіти, вивчаючи навчальну дисципліну «Громадські об'єднання і організації», опановують систему знань і навичок, що дозволяють сформулювати такі спеціальні результати:

у когнітивній сфері:

здобувач здатний

- продемонструвати знання і розуміння основних етапів становлення і розвитку громадських об'єднань і організацій;

- розуміння специфіки цієї науки в її визначальних рисах, усвідомлення особливості структурної кореляції між історією України, національним менталітетом і соціальною самосвідомістю населення;

- розуміти місце вітчизняних громадських організацій у світовій традиції;

- мати уявлення про еволюцію основних громадянських ідей та проблем, орієнтацію в напрямках і тенденціях сучасного громадського дискурсу, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією;

- продемонструвати знання і розуміння основних процесів суспільно-політичної сфери: розвиток громадянського потенціалу суспільства, формування системи толерантних громадянських відносин, розвиток державно-суспільного партнерства.

в афективній сфері:

здобувач здатний

- критично осмислювати лекційний та поза лекційний навчальний матеріал, використовувати набуті знання при веденні дискусій з актуальних проблем специфіки громадських об'єднань і організацій в їх визначальних рисах;

- демонструвати знання спеціалізованої літератури із досліджень історії розвитку громадських об'єднань і організацій, аналізувати науково-історичну літературу (як тексти першоджерел так й критичні дослідження), визначати їх місце і роль в історії українського та світового суспільно-політичного процесу;

- аналізувати основні етапи розвитку громадських об'єднань і організацій; орієнтуватися у сучасних наукових концепціях, в межах яких здійснюється їх вивчення, ключові історичні події та постаті, які визначали розвиток громадських об'єднань і організацій;

- оцінити сучасний стан суспільних відносин на конкретних прикладах та дискутувати у професійному середовищі з питань обґрунтованості застосування міжнародних нормативно-правових актів у сфері суспільно-політичних відносин в українському законодавстві;

- співпрацювати із іншими здобувачами та викладачем в процесі обговорення проблемних моментів на лекційних та практичних заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; ініціювати і брати участь у дискусії з питань навчальної дисципліни, розділяти цінності колективної та наукової етики.

у психомоторній сфері:

здобувач здатний

- самостійно бачити, виявляти та аналізувати феномен громадських об'єднань і організацій у широкому контексті культури та науки;
- слідувати методичним підходам до розрахунку суспільного потенціалу суспільства, проводити аналіз суспільно-політичних відносин, робити висновки на основі проведеного аналізу у сфері громадянського суспільства;
- брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості;
- презентувати результати проведених суспільних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів;
- мати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- самостійно здійснювати пошук, систематизацію, викладення літературного матеріалу.

IV ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, сутність та етапи розвитку громадських об'єднань та організацій.

Поняття, сутність, функції і види громадських об'єднань і організацій, процес їх виникнення та становлення, роль у суспільстві, місце у політичній системі сучасної демократичної держави. Світовий досвід створення громадських організацій та особливості їх діяльності у різних країнах світу. Основні етапи розвитку громадських об'єднань в Україні, перспективи їх розвитку.

Тема 2. Профспілки та об'єднання підприємців.

Право громадян на об'єднання у професійні спілки як організації захисту їх інтересів, їх роль у суспільстві, види, порядок створення, історія виникнення, функції, світовий досвід створення та діяльності профспілок. Система профспілок, причини та процедура припинення їх діяльності. Права та обов'язки профспілок, гарантії їх прав, взаємодія професійних спілок з державою у вирішенні колективних трудових спорів. Створення, функції та види організацій роботодавців. Права організації роботодавців та їх об'єднань щодо захисту прав і законних інтересів своїх членів. Цілі, порядок виникнення, функції торгово-промислових палат. Принципи створення та діяльності. Діяльність торгово-промислової палати в Україні, особливості у порівнянні зі світовою практикою.

Тема 3. Молодіжні, дитячі та жіночі організації.

Поняття, види, функції діяльності молодіжних та дитячих організацій, порядок їх створення, роль у формуванні активної громадянської позиції підростаючого покоління. Світовий досвід і практика створення та діяльності молодіжних та дитячих організацій, складнощі цього процесу. Скаутська організація. Жіночий рух та жіночі організації – історія створення, особливості діяльності, складнощі у реалізації своїх прав. Стан жіночого руху в Україні, екстремістські його напрямки.

Ефективність жіночого руху, перспективи його подальшого розвитку. Державна політика у галузі молодіжних, дитячих та жіночих організацій.

Тема 4. Державне регулювання молодіжної та тендерної політики.

Особливості державної підтримки та регулювання у сфері молодіжної та тендерної політики, законодавчі та нормативні акти, органи, які займаються їх реалізацією. Сучасні методики проведення тендерів, реалізація їх в Україні, складнощі цього процесу, перспективи. Основні напрямки державної політики у сфері соціальної роботи з дітьми та молоддю. Робота служб у справах неповнолітніх, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Функції соціальної профілактики серед дітей та молоді, соціальна реабілітація, соціальне інспектування. Права та обов'язки центрів соціальних служб, практика їх роботи у різних країнах світу. Порівняння такої роботи зі станом справ в Україні.

Тема 5. Функціонування релігійних організацій.

Виникнення, порядок функціонування, види, загальні принципи існування релігійних організацій. Реалізація права на свободу совісті. Рівноправність громадян незалежно від їх ставлення до релігії. Відокремлення школи від церкви. Система релігійних організацій в Україні. Світовий досвід взаємин церкви і держави. Світський характер сучасної держави. Порядок реєстрації та припинення діяльності релігійних організацій. Право на релігійні обряди і церемонії. Право на проходження альтернативної (невійськової) служби. Право не отримувати ідентифікаційний код державного реєстру фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів. Роль церкви у сучасному громадянському суспільстві.

Тема 6. Ветеранські та патріотичні організації.

Виникнення, види та функції ветеранських та патріотичних організацій Їх роль у сучасній державі. Особливості функціонування козацьких організацій в Україні. Державна підтримка ветеранських та патріотичних організацій. Волонтерський рух. Законодавчі та нормативні акти, які регулюють їх діяльність. Міжнародний статус патріотичних організацій в Україні. Фінансування ветеранських організацій, матеріальна підтримка нужденних ветеранів.

Тема 7. Організації споживачів, благодійні та кредитні спілки.

Засади функціонування, види та напрями діяльності організацій споживачів, порядок їх утворення та взаємовідносини з державними органами. Законодавче регулювання діяльності організацій споживачів, благодійних та кредитних спілок, проблеми у цій галузі Види та напрями діяльності благодійності. Світовий досвід функціонування благодійних організацій, міжнародні благодійні фонди в Україні. Організаційні засади створення та порядок припинення діяльності кредитних спілок. Члени кредитної спілки, їх права та обов'язки.

Тема 8. Творчі та спортивні організації.

Порядок створення, організація, функції та види творчих організацій. Основні напрямки та особливості діяльності творчих спілок. Права та обов'язки. Визначення професійного творчого працівника. Державні та недержавні творчі спілки, законодавчі та нормативні акти, які регулюють їх діяльність. Особливості спортивних організацій. Органи управління федерації футболу України, виконавчий комітет та футбольне правосуддя. Державна підтримка спорту: світовий досвід та стан в Україні.

Тема 9. Діяльність іноземних та міжнародних організацій.

Порядок діяльності міжнародних та іноземних організацій, їх функції та види. Їх виникнення та світова практика існування. Представництва міжнародних організацій в Україні, види підтримки з їх боку. Філії та відділення іноземних організацій, які діють на території України. Порядок реєстрації та діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій зарубіжних держав. Національні організації України – члени міжнародних організацій, порядок та головні завдання їх діяльності.

4.1 Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Громадські об'єднання і організації						
1.	Поняття, сутність та етапи розвитку громадських об'єднань та організацій.	18/21	4/1	4		10/20
2.	Профспілки та об'єднання підприємців.	23/21	7/1	6		10/20
3.	Молодіжні, дитячі та жіночі організації.	22/21	6/1	6		10/20
4.	Державне регулювання молодіжної та тендерної політики.	16/21	4/1	2		10/20
5.	Функціонування релігійних організацій.	16/21	4	2/1		10/20
6.	Ветеранські та патріотичні організації.	16/21	4	2/1		10/20
7.	Організації споживачів, благодійні та кредитні спілки.	21/21	4	2/1		15/20
8.	Творчі та спортивні організації.	21/21	4	2/1		15/20
9.	Діяльність іноземних та міжнародних організацій.	27/12	8	4		15/12
Усього годин		180	45/4	30/4		105/172

4.2 Тематика семінарських занять

№ з/п	Вид і тема заняття
1	Поняття, сутність та етапи розвитку громадських об'єднань та організацій.
2	Профспілки та об'єднання підприємців.
3	Молодіжні, дитячі та жіночі організації.
4	Державне регулювання молодіжної та тендерної політики.
5	Функціонування релігійних організацій.
6	Ветеранські та патріотичні організації.
7	Організації споживачів, благодійні та кредитні спілки.
8	Творчі та спортивні організації.
9	Діяльність іноземних та міжнародних організацій.

4.3 Перелік індивідуальних завдань

Головною метою індивідуальних завдань є самостійне опрацювання здобувачами додаткового матеріалу, формування власного світогляду щодо процесів та явищ, та контроль самостійної роботи студентів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню студентами доповідей, рефератів, презентацій тощо. Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується здобувачем поза аудиторними годинами. Здобувач вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 10-15 слайдів, текст доповіді – 4-5 стандартних сторінок комп'ютерного набору з дотриманням усіх необхідних формальних вимог до письмових наукових робіт.

Тематика індивідуальних завдань:

1. Статус громадських об'єднань.
2. Проблеми вдосконалення правового статусу об'єднань громадян в Україні.
3. Засновники громадських об'єднань. Членство в громадських об'єднаннях.
4. Легалізація громадських об'єднань. Її види.
5. Припинення діяльності громадських об'єднань.
6. Права зареєстрованих громадських об'єднань. Власність громадських об'єднань.
7. Громадські організації з міжнародним статусом.
8. Держава й релігійні організації.
9. Профспілки й держава: аспекти взаємовідносин. Гарантії діяльності профспілок.

10. Права профспілок щодо організації страйків та проведення інших масових заходів.

11. Господарська та інша комерційна діяльність громадських об'єднань.

12. Державний нагляд та контроль за діяльністю громадських об'єднань.

13. Відповідальність за порушення законодавства про громадські об'єднання.

Види стягнень.

14. Громадські організації: поняття, види, джерела правового регулювання.

15. Міжнародні громадські організації. Філіали іноземних громадських організацій.

16. Засновники молодіжних та дитячих громадських організацій, їх спілок.

Членство в молодіжних та дитячих громадських організаціях.

17. Статус молодіжних та дитячих громадських організацій.

18. Держава й молодіжні та дитячі громадські організації.

19. Відповідальність молодіжних та дитячих громадських організацій за порушення законодавства.

20. Порядок реєстрації символіки громадських об'єднань.

21. Конституційне право на свободу об'єднання в професійні спілки.

Законодавство про профспілки.

22. Право на об'єднання в профспілки. Членство в профспілках.

23. Статус професійних спілок.

24. Професійні спілки та держава.

25. Статути профспілок. Легалізація профспілок, їх об'єднань.

26. Права та обов'язки профспілок.

27. Конституційне право на свободу совісті.

28. Відокремлення церкви (релігійних організацій) від держави.

Відокремлення школи від церкви (релігійних організацій).

29. Поняття й види релігійних організацій.

30. Релігійна громада. Релігійні управління й центри.

31. Монастирі, релігійні братства та місії. Духовні навчальні заклади.

32. Статути (положення) релігійних організацій. Реєстрація статутів (положень) релігійних організацій.

33. Припинення діяльності релігійної організації.

34. Власність релігійних організацій. Виробнича й господарська діяльність релігійних організацій.

35. Відповідальність за порушення законодавства про свободу совісті і релігійні організації.

36. Поняття благодійництва та благодійних організацій.

37. Засновники благодійних організацій.

38. Організаційно-правові форми благодійних організацій.

39. Державна реєстрація благодійної організації.

40. Права та обов'язки благодійних організацій.

41. Майно благодійної організації. Джерела формування майна та коштів благодійних організацій.

42. Господарська діяльність благодійної організації.

43. Припинення діяльності благодійних організацій.

4.4 Самостійна робота

Під час самостійної роботи здобувачі опрацьовують матеріал аудиторних занять курсу, і питання винесенні на самостійне вивчення. Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни. Під час самостійної роботи здобувачі звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Різновидами самостійної роботи є:

- вивчення лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання за відповідними темами окремих питань з навчальної дисципліни;
- робота з рекомендованою основною і додатковою літературою;
- підготовка доповідей, підготовка до обговорень за відповідними темами на семінарських заняттях;
- підготовка творчих робіт (есе, реферати, презентації, виступ на конференції та ін.);
- систематизація теоретичних та практичних знань перед модульною контрольною роботою та екзаменом.

Контроль виконання самостійної роботи відбувається при обговореннях на семінарах, при написанні модульної контрольної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Описати місце і роль громадських об'єднань у політичній системі сучасної демократичної держави.
2. Обговорити світовий досвід створення та діяльності громадських організацій.
3. Оцінити перспективи розвитку громадських об'єднань у сучасному політикумі.
4. Відповідати на питання про поняття, мету створення та основні принципи діяльності громадських організацій.
5. Сконструювати модель ідеальної громадської організації сучасності.
6. Дати визначення професійної спілки та об'єднання підприємців, їх відмінностей та схожих рис.
7. Виявити права та обов'язки профспілок, гарантії їх прав.
8. Розмежовувати діяльність об'єднань підприємців та організацій роботодавців.
9. Відповідати на питання про взаємодію профспілок і держави у вирішенні колективних трудових спорів.
10. Виокремити цілі, принципи та порядок створення торгово-промислових палат.
11. Пояснити важливість існування у державі дитячих організацій, їх значення для формування активної громадянської позиції у підростаючого

покоління.

12. Організувати молодіжну організацію студентів на власному факультеті з обов'язковим складанням програми діяльності та статуту.

13. Захищати жіночий рух та жіночі організації.

14. Вирішити проблему оформлення документації по створенню молодіжного або дитячого руху.

15. Узагальнити законодавчі акти щодо державного регулювання молодіжної та гендерної політики.

16. Класифікувати зібрані закони та постанови щодо державного регулювання молодіжної та гендерної політики.

17. Позитивно оцінювати вдосконалення законодавства щодо гендерної політики в Україні.

18. Показувати необхідність постійного державного контролю за молодіжними рухами та організаціями.

19. Модифікувати статут певної молодіжної організації відповідно до вимог близького йому кола.

20. Продемонструвати загальні принципи функціонування релігійних організацій.

21. Зробити висновок щодо рівноправності громадян незалежно від їх ставлення до релігії у контексті політики свободи совісті у сучасній державі.

22. Осуджувати недотримання права громадян на проходження альтернативної (невійськової) служби.

23. Підтримувати право громадян не отримувати ідентифікаційні коди державного реєстру фізичних осіб.

24. Виокремити систему релігійних організацій України.

25. Назвати основи функціонування ветеранських та патріотичних організацій.

26. Оцінити діяльність козацьких організацій в Україні, їх роль у громадянському суспільстві.

27. Позитивно оцінювати державну підтримку ветеранських та патріотичних організацій.

28. Брати участь у волонтерському русі, допомагати волонтерам у найбільш важливих напрямках їх роботи.

29. Відтворити історію створення та діяльності патріотичних організацій в Україні.

30. Доповісти про основи діяльності організацій споживачів, їх функції та методи роботи

4.5. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи та підходи до навчання:

Студентоцентроване навчання – розширення автономії здобувача, здатності до критичного мислення на основі результативного підходу, що передбачає нові підходи до навчання з метою розвитку особистості здобувача з урахуванням його ціннісних орієнтацій.

Репродуктивний метод – навчання здобувачів організовується за допомогою практичних вправ та робіт, різних форм самоконтролю, що сприяє формуванню знань, навичок і вмінь у здобувачів, основних розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення тощо).

Комбінація лекційних та практичних занять та консультацій (зокрема особистих консультацій з викладачем та використанням системи Moodle) із розв'язанням ситуаційних завдань, які розвивають аналітичні здібності та навички роботи в колективі.

Пояснювально-ілюстративний метод – здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анотування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей.

Евристичний метод – під керівництвом викладача або на основі евристичних вказівок здобувачі активно намагаються знайти рішення висунутих у навчанні, або сформульованих самостійно, пізнавальних завдань, що дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях та контрольних точках.

Методи стимулювання й мотивації навчальної роботи – здобувачі приймають участь у моделюванні ролевих ситуацій, створенні ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явленні вимог і методів заохочення.

Метод проблемного викладу та проблемно-орієнтованого навчання, зокрема з проведенням презентацій – розуміння здобувачами поставленої проблеми та формулювання пізнавальних завдань на основі різних джерел та засобів, уміння проаналізувати поставлене завдання, порівняти різні точки зору та підходи, розуміння логіки та думок викладача, усвідомлення та запам'ятовування.

Метод самостійної роботи здобувачів та самостійного навчання – розв'язання практичних завдань та опрацювання теоретичного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення. Самостійна робота з вивченням оприлюднених навчальних матеріалів, зокрема в системі роботи освітньої платформи дистанційного навчання Moodle DDMA.

Методи організації й здійснення навчальної та наукової діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи:

- словесні методи – у вигляді бесіди, інструктажу, лекційного матеріалу, методичних вказівок, співбесід;
- наочні методи, відео методи тощо – проведення лекційних та практичних занять за допомогою презентацій, ілюстрацій, демонстраційного матеріалу, тобто отримання знань завдяки наочному спостереженню;
- практичні методи – за допомогою вправ, практичних прикладів, аналізу статистичних даних, тренувань, тренінгів здобувачі одержують знання та уміння, виконуючі ці практичні дії;
- наукова робота здобувача – наукові дослідження та опрацювання наукової інформації.

Активні методи навчання (дискусійні методи) – в будь-яких формах навчання, включаючи лекційні заняття, використовуються елементи дискусії, а саме: обговорення, ділові ігри, діалог.

V КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань здобувачів здійснюється за рейтинговою накопичувальною (100-бальною) системою, яка передбачає складання обов'язкових контрольних точок.

Максимальна кількість балів (100) при оцінюванні знань з навчальної дисципліни, яка завершується екзаменом, формується з двох частин, з коефіцієнтом 0,5 кожна:

– за поточну успішність 100 балів (сума балів, зароблена у семестрі, але не менше 55);

– на екзамені 100 балів (мінімально необхідна кількість балів за екзамен 55).

Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться у формі підсумкової контрольної роботи за відповідний змістовий модуль та колоквиуму і має на меті оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Оцінювання знань здобувача під час занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння здійснювати узагальнення інформації, обґрунтовувати свою власну точку зору та робити висновки; грамотність подачі матеріалу та оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів ВО з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Переведення набраних здобувачем балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
65 – 74	D	задовільно	
55–64	E		
30–54	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0 – 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання; оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульна контрольна робота	<ul style="list-style-type: none"> питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> питання до екзамену

VII СЕМЕСТРОВИЙ ГРАФІК

Склад і графік складання контрольних точок дисципліни «Громадські об'єднання і організації», форми і терміни контролю

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	

1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, оцінювання правильності вирішення тестових, практичних та ситуаційних завдань на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.	10	40	1-15
2	Індивідуальне завдання Підготовка презентації за обраною темою і виступ з доповіддю на практичних заняттях, тез доповідей, статті, роботи на конкурс, презентації, виступ з доповіддю на конференції	10	15	14
3	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1)	15	30	7
5	Колоквіум	5	15	14
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	15
Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,5) (Письмовий залік у разі підвищення рейтингового балу)		55	100	15
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

VIII РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна література

1. Громадські організації у дискурсі демократизації суспільства: монографія / Мін-во освіти і науки, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; за науковою ред. В. П. Беха; редкол.: В. П. Бех (голова), Г. О. Нестеренко та ін. К. Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 680 с.
2. Волонтерство в Україні: загальнонаціональне дослідження. Київ, 2015. 32 с.
3. Вітківська І. М. Громадська організація: теоретичні основи визначення. *Габітус*. 2018. Вип. 6. С. 36–39.
4. Міжнародні організації. Під ред.. Ю. Козак, В. Ковалевський, Н. Логвінова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
5. Степаненко В. П. Громадянське суспільство: дискурси і практики. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 420 с.

6. Петков С., Соболев Є., Мельник О. Волонтерські організації в Україні: адміністративно-правовий статус та організація діяльності. К.: АртЕк, 2018. 162 с.
7. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні: аналітична доповідь. Київ: НІСД, 2017. 56 с.
8. Стройко Т. Міжнародні організації. К.: Кондор, 2018. 250 с.
9. Шимко О. В. Громадські об'єднання і організації: навчальний посібник для студентів спеціальності «Політологія» усіх форм навчання. Краматорськ: ДДМА, 2021. 116 с.

8.2. Допоміжна література

1. Громадянське суспільство в 2018-му: нові виклики, нові завдання. Публічна дискусія до 25-річчя «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва». Київ, 6 березня 2018.
2. НДО у зовнішньому середовищі: організаційні проблеми та можливості розвитку: аналітичний звіт за результатами комплексного дослідження, проведеного на замовлення Форуму НДО в Україні. Київ, 2018. 47 с.
3. Опитування громадської думки для оцінки змін в обізнаності громадян щодо громадських організацій та їхньої діяльності. Pact Inc., 2015-2018. URL: <https://dif.org.ua/uploads/pdf/11840830095b58982de29a54.07265026.pdf>.
4. Ставлення громадян України до суспільних інститутів, електоральні орієнтації: результати соціологічного дослідження. Київ: Центр Разумкова, 2017.
5. Про діяльність громадських організацій в Україні у 2019 році: стат. зб. / Держ. служб. статистики України. Київ, 2020. 75 с.
6. Піфко О.О. Дослідження правового статусу професійних спілок в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективні напрямки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2019. № 56. Т. 1. С. 56–60.
7. Піфко О.О. Роль професійних спілок у реалізації конституційного права на страйк в Україні, Польщі та Латвії: порівняльно-правовий аналіз. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2019. № 3. С. 32–35.
8. Посібник зв'язкового для виховної праці в уладі пластунів юнаків. Під ред. В. Палієнка. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 172 с.

8.3. Web-ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua/> - офіційний веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua/ru/> - офіційне інтернет-представництво Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/control/> - єдиний веб-портал виконавчої влади України
4. www.minjust.gov.ua - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
5. <http://www.mon.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
6. www.drsu.gov.ua/ - офіційний веб-сайт Державної реєстраційної служби України.
7. <http://windfalldating.com> – наукова соціальна мережа «Мислитель».
8. www.ufb.org.ua – Український форум благодійників.

9. www.fpsu.org.ua – Федерація профспілок України.
10. www.msp.gov.ua - Міністерство соціальної політики. Офіційний веб-портал.